

Barraca 3 Carena de la Casa Vella

Rellinars

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Carena de la Casa Vella
Emplaçament
Alçada: Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac
466

Coordenades:

Latitud: 41.63427
Longitud: 1.93081
UTM Est (X): 410946
UTM Nord (Y): 4609723

Classificació

Número de fitxa 08179 - 251
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Popular Contemporani Modern
Segle XVIII-XX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Enfonsada.
Protecció Legal
Observacions protecció: Decret 27/2011 del Consell Comarcal del vallès Occidental
Accés Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08178A005000230000OZ
Autoria de la fitxa Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: ds., 02/02/2019 - 01:00

Descripció

Barraca de pedra seca àeria, situada a l'extrem sud-oest de la Carena de la Casa Vella. S'hi accedeix, pel Camí de Les Boades en direcció a Les Cases, resseguint la carena de la Casa Vella. Un passada la línia elèctrica, i abans d'arribar a un revolt amb força pendent, ens podem enfilejar pel marge, que en aquest indret és molt suau tot pujant en diagonal en sentit sud-oest. Ràpidament ens toparem amb un muret de pedra seca (1 m de gruix per 1 metre d'alçada màxima) que cal resseguir en la direcció indicada i al cap d'uns deu metres aproximadament s'observen tres estructures adossades a un mur de pedra seca, separades per dos graons encastats en el marge. Es tracta de les restes d'una o dues construccions de pedra seca, de planta quadrangular aprofitant el mur mitger, que mesuren 1,30 m de costat. L'obertura està orientada al sud. Al fons s'identifica la barraca de pedra, enfonsada. És de planta circular (2,10 metres). De la porta, orientada al sud-oest, només es conserva una alçada de 0,40 m per una amplada de 0,53 m. La coberta està enfonsada. No té espitlleres ni s'observa cap cocó o tinell. El gruix de murs és de 0,55 metres i l'alçada màxima conservada és d'un metre.

En la construcció de la porta de la barraca s'observen carreus de pedra molt ben treballada, de la mateixa mida i també per terra en diferents indrets del mateix turó, que en aquest indret a vista d'ocell forma un cercle perfecte.

Observacions:

Aquesta barraca no consta en l'inventari de l'Observatori del Paisatge de Catalunya dins el projecte Wikipedra de construccions de pedra seca.

Història

La tècnica de la pedra seca es caracteritza per l'ús de la pedra sense treballar i sense cap material d'unió. Les irregularitats de les lloses es corregeixen amb pedruscall. La pedra només es treballa quan ha de tenir una tasca específica, com llindes o escaires. A Rellinars aquesta tècnica s'utilitza en les barraques de vinya, en les parets de marge per aterassar el terreny i també en tines.

Es tracta d'una tècnica amb uns orígens molt remots però que la seva expansió es vincula amb el creixement de la viticultura durant la segona meitat del segle XIX (SOLER i PERARNAU:1985). No hi ha testimonis, ni documentació que puguin aportar una cronologia més antiga. Els condicionants que afavoreixen l'aparició de les barraques són: un increment de l'àrea cultivable que provoca la construcció de parets de pedra seca per formar feixes; una atenció més continuada que reclama el conreu de la vinya, creant la necessitat d'aixopluc i magatzem d'eines del pagès que restarà més temps lligat al camp; i, finalment, la presència al Bages, d'un estrat rocós molt pròxim a la superfície.

La situació geogràfica d'aquestes barraques ve condicionada per la necessitat d'aprofitament de l'espai conreat. Podem trobar, per tant, barraques construïdes entre dues feixes de diferent nivell, sempre i quan siguin del mateix propietari. També podem trobar barraques enmig del camp, però es deu al mateix condicionant, ja que segurament es tracta d'una franja del camp rocosa o de difícil utilització pel conreu. Finalment, també podem trobar les barraques en un racó del camp, on s'amuntegaven les pedres extretes de llaurar, o fora del camp semi excavades en un marge. Segons la tipologia de la seva construcció, poden ser de planta circular o quadrangular i poden ser construccions isolades o estar adossades en un marge o altra construcció. La volta de les de planta circular es fa per aproximació de fileres. En canvi, les de planta quadrangular poden tenir la volta per aproximació de fileres o en base a un sistema piramidal. Pel que fa al tema dels constructors, es pot parlar de tres teories: l'existència de quadrilles de "barracaires" itinerants, els "sardans", o el propi pagès. L'existència del sardans s'ha recollit en el treball de Soler i Perarnau (1985) gràcies a un informant que situa aquests personatges a finals del segle XIX. Es tracta d'homes procedents de

la Cerdanya, segurament la part alta de la Cerdanya, que oferien els seus serveis per a la construccions de pedra seca, com activitat complementària en èpoques climatològicament adverses en el seu lloc de residència.

Bibliografia

PLANS MAESTRA, Jaume (2009). Arquitectura tradicional rural en pedra seca a la comarca del Bages. Ajuntament de Bellpuig i Publicacions d l'Abadia de Montserrat.

RECALL HISTÒRIC DE MURA (2017). Pedra seca, pedra viva. Patrimoni vitícola i desenvolupament econòmic. Ponències i comunicacions de la IX Trobada d'Estudis per a la preservació del patrimoni de la pedra seca als Països Catalans.

RIPOLL, Ramon, coord. (2010). La pedra seca. Evolució, arquitectura i restauració. Col·lecció Arquitectura tradicional, vol. 3. Edicions Brau. Figueres.

SOLER i BONET, Josep M. i PERARNAU i LLORENS, Jaume (1985). "Les barraques de vinya al terme municipal d'Artés (Pla de Bages)"; dins Dovella, núm. 17. Manresa, pàgs. 37-43.

SOLER i BONET, Josep M.(1987). "Barraques i tines, construccions per a la vinya"; dins Dovella, núm. 24. Manresa.

SOLER i BONET, Josep M.(1988). "La tècnica de la pedra seca. La construcció popular"; dins Dovella, núm. 29. Manresa, pàgs. 47-52.

SOLER i BONET, Josep Maria (2000). "La construcció en pedra seca, arquitectura, patrimoni i tradició"; dins Dovella, núm. 70. Manresa, pàgs. 9-11.

